

Foto: David Shale

Status og råd

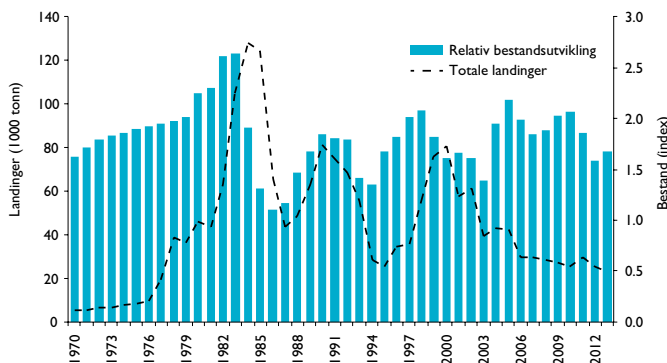
Rekebestanden i Barentshavet er sunn og fiskeriet bærekraftig. Mengden av reker har variert betydelig siden fiskeriet startet i 1970 (figur), dels som følge av skiftende fiskeriintensitet og dels på grunn av naturlig variasjon i rekens levetid. Til tross for dette har bestanden holdt seg innenfor sikre biologiske grenser. Den totale mengden av reke har vært stabil på et relativt høyt nivå siden 2005. I de senere årene har vi observert at reken har flyttet seg lenger mot øst og at det er blitt dårligere med reke på de tradisjonelle fiskefeltene i de vestligere områdene. For 2014 anbefaler ICES et fangstuttak på opptil 60 000 tonn.

Fiskeri

De årlige fangstene har variert mellom 20 000 og 130 000 tonn siden slutten av 1970-tallet. Målt i førstehandsverdi har rekefisket i lange perioder vært blant Norges tre viktigste fiskerier. Norske fartøyer tar rundt 90 % av den totale fangsten, mens Russland og andre land (primært fra EU) står for resten. Fiskeriet foregår hovedsakelig med store fabrikktrålere som bearbeider og pakker fangsten om bord. Fortjenesten i rekefiskeriet har sunket de siste årene som følge av stigende priser på brennstoff og fallende rekepriser. Mange fartøyer har forlatt fiskeriet. I 2013 er fangstene beregnet til ca. 23 000 tonn – en tredjedel av forskernes anbefalinger. Rekefangstene på verdensplan har likevel vist en fallende tendens siden 2004 (særlig det grønlandske og canadiske fisket), og vi har nå begynt å se en effekt av dette i form av stigende rekepriser. Andre problemer er i mellomtiden dukket opp for rekefiskerne i Barentshavet. Rekordhøye nivåer på andre fiskeslag fører til høy bifangst av fiskeyngel og til at rekefeltene derfor periodevis blir stengt for fiske. Da må fiskerne finne nye felt, og siden reken samtidig er på flyttefot til nye områder mot øst, blir det ekstra vanskelig å finne brukbare forekomster.

Økosystemeffekter

Reke fanges med en finmasket trål som kan gi bifangst av fiskeyngel. I det norske fisket er denne type bifangst relativt liten siden det benyttes sorteringsrist som sender mesteparten av fisken ut av trålen igjen. Hvis bifangsten av yngel blir for høy til tross for bruk av sorteringsrist, stenges det aktuelle fangstfeltet for rekefiske.

Bestand og landinger av reke i Barentshavet.
Stock size and landings of shrimp in the Barents Sea.

Kontaktperson: Carsten Hvingel | carsten.hvingel@imr.no

I BARENTSHAVET

Dypvannseke – *Pandalus borealis* – Deep sea shrimp

Familie: Pandalidae

Maksimal størrelse: 16 cm og 20 g

Levetid: Maksimalt 10 år

Leveområde: Hele Barentshavet, oftest på 200–500 m dybde

Gytemråde: Barentshavet

Gytetidspunkt: Juni–oktober (eggene klekkes i mai–juni)

Føde: Organisk materiale, åtsler, små krepsdyr, mark osv.

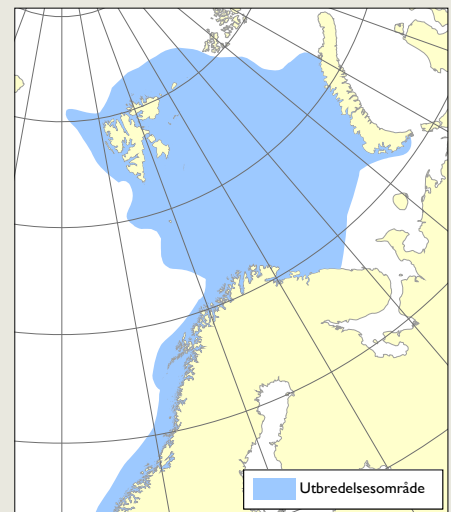
Kjønnskifte: Reken er først hann, men skifter kjønn og blir hunn når den er 4–7 år

Nøkkeltall:

KVOTERÅD 2014: 60 000 tonn

FANGST 2013: Ca. 23 000 tonn

NORSK FANGSTVERDI 2012: 450 mill. kroner

Fakta om bestanden:

Reke er den viktigste skaldyrressursen i Nord-Atlanteren, der den danner basis for et fiskeri på ca. 400 000 tonn årlig. Arten finnes også i de kaldere delene av Stillehavet. Reke er mest vanlig på 100–700 m dyp, men finnes både grunnere (opp til 20 m) og dypere (900 m) i temperaturer mellom 1 og 6 °C. Om dagen står reken ved bunnen, hvor den hviler eller beiter på organisk sediment, små krepsdyr, mark osv. Om natten beveger den seg opp i vannsøylen for å beite på svermene av dyreplankton. Horisontale vandring er mindre vanlig, men eggbærende hunner har tendens til å bevege seg mot grunnere vann rundt klekking. Reke er selv føde for mange fiskearter, spesielt torsk og blåkkeite, men er også blitt funnet i magen på sel. Når reken kjønnsmodnes, blir den først til hann. Senere, når reken er 4–7 år gammel, skifter den kjønn og blir til hunn. Alder ved kjønnskifte øker jo lenger nord den lever. Reken kan bli opptil 10 år gammel og nå en lengde på 15–16 cm. I Barentshavet gyter reken i juni–oktober. Eggene ligger festet mellom beina på undersiden av hunnen til rognen klekkes i mai–juni året etter. En gjennomsnittlig hunn bærer omkring 1700 egg. Når disse klekkes, flyter larvene til de øverste vannlagene, hvor de beiter på små plankton. Når reken skal vokse, kaster den det ytre skjelettet – rekeskallet. Reken kravler ut av sitt gamle skall, og kroppen begynner å ta opp vann og øke i størrelse før det nye, bløte skallet hardner. Den egentlige veksten foregår så gradvis ved at det absorberte vannet erstattes av vev. Hunnene, som bærer eggene "limt" til skallet, kan kun vokse når de ikke bærer egg.